Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv hoonete energiatõhususe kohta“ (uuesti sõnastatud)

(COM(2021) 802 final – 2021/0426 (COD))

(2022/C 290/18)

Raportöör: **Mordechaj Martin SALAMON**

Konsulteerimistaotlus	Euroopa Parlament, 14.2.2022
	nõukogu, 9.2.2022
Õiguslik alus	Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 194 lõige 2
Vastutav sektsioon	transpordi, energeetika, infrastruktuuri ja infoühiskonna sektsioon
Vastuvõtmine sektsioonis	10.3.2022
Vastuvõtmine täiskogus	23.3.2022
Täiskogu istungjärk nr	568
Hääletuse tulemus	
(poolt/vastu/erapooletuid)	212/6/6

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee väljendab heameelt hoonete energiatõhususe direktiivi uuestisõnastamise ettepaneku üle, sest selles võetakse arvesse komitee eelmistes arvamustes esile toodud peamisi probleeme. Ettepaneku eesmärk on tagada vahendid, et tegeleda energiaostuvõimetusega ja parandada hoonete valdkonnas pikaajalist struktuurilist alainvesteerimist ning edendada seeläbi eelkõige halvimate tõhususnäitajatega hoonete renoveerimist ja suunata vähese CO_2 heitega kütte ja jahutuse kasutamisele.

1.2. Komitee toetab täielikult Euroopa Liidu lähenemisviisi energiatõhusa, kvaliteetse ja fossiilse tooraine vaba tehiskeskkonna saavutamiseks, kuna ELi tasandi meetmed on vajaliku ülemineku kiirendamiseks tõhusamad.

1.3. Komitee on seisukohal, et hiljutine energiahinna järsk tõus ja kõrgete hindade eeldatav säilimine vähemalt keskpikas perspektiivis on näidanud, et varasemaga võrreldes on veelgi olulisem kehtestada strateegia energiaostuvõimetuse leevendamiseks ja kaotamiseks. Hoonete energiatõhususe parandamiseks tuleb rakendada konkreetseid meetmeid, et tagada kõigile inimväärne, taskukohane ja tervislik eluase. Need meetmed peavad hõlmama asbesti ohutut eemaldamist.

1.4. Komitee toetab kindlalt energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamist, eelkõige halvimate tõhususnäitajatega elamute jaoks. Selle põhimõtte kehtestamine ELi tasandil on oluline edasiminek.

1.5. Tulevikku suunatud renoveerimise toetamiseks nõuab komitee, et algusest peale kehtestataks põhjalikumad parandamise nõuded ning töötataks välja sellekohane selgem ja terviklikum ajakava aastani 2050.

Kuna hoonete energiatõhususe direktiivis ei nähta ette uut rahastust ja vajalike renoveerimistööde rahastamine on keeruline ülesanne, peab komitee väga oluliseks, et direktiiviga ettenähtud raamistik ja vahendid nii avaliku kui ka pangandussektori rahastamisele juurdepääsuks oleksid selle ülesandega kooskõlas.

1.6. Arvestades energiamärgiste keskset rolli hoonefondi energiatõhususe parandamisel, väljendab komitee heameelt energiamärgistele esitatavate nõuete karmistamise ning nende usaldusväärsuse ja kasutatavuse suurendamise üle.

1.7. Komitee peab tervitatavaks riiklike hoonete renoveerimise kavade üha suuremat tähtsust ja asjaolu, et sellesse on lisatud liikmesriikide aruandluskohustus energiaostuvõimetuse leevendamiseks tehtud jõupingutuste kohta.

1.8. Komitee toetab ka seda, et 2024. aastaks kehtestatakse hoone renoveerimispass, mis teeb tarbijatele teabe lihtsamalt kättesaadavaks ja vähendab kulusid hoonete renoveerimise kavandamisel.

1.9. Komitee peab vajalikuks lisada nõue, mille kohaselt tuleb esitada teavet hoonete kogu olelusringi CO_2 heite kohta (tootmine ja ehitamine, kasutamine ja olelusringi lõpp), kuna uute majade peamine kliimamõju võib tuleneda materjalidest ja ehitustegevusest. Komitee rõhutab, et tuleb tagada mõiste „heitevaba hoone“ selline määratlus, mis võimaldab sellel optimaalselt suhelda ümbritsevate energiasüsteemidega ja hõlmab kõiki sisalduvaid kasvuhoonegaaside heiteid. Olelusringi hindamist tuleks käsitleda projektispetsiifilise suunava vahendina, milles võrreldakse erinevaid materjalide ja tehnikate valikuid.

1.10. Komitee kutsub üles ehitussektori koolitamisel ja ajakohastamisel rakendama tõelist kogukonnaprotsessi.

2. **Arvamuse taust**

2.1. Euroopa Komisjon tegi ettepaneku sõnastada uuesti hoonete energiatõhususe direktiivi seoses Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. Paketi „Eesmärk 55“ raames on hoonete energiatõhususe direktiiv renoveerimislaine strateegia järgmine samm. Selles seati eesmärgiks vähemalt kahekordistada 2030. aastaks hoonete iga-aastast energiatõhusaks renoveerimise määra ning rõhutati vajadust asjakohaste regulatiivsete, rahastamis- ja tugimeetmete järele.

2.2. Hoonete energiatõhususe direktiiviga püütakse tagada vajalikud meetmed ja vahendid renoveerimislaine strateegia kolmes sihtvaldkonnas – tegelemine energiaostuvõimetuse ja halvimate tõhususnäitajatega hoonete probleemidega; üldkasutatavad hooned ja sotsiaalne infrastruktuur, mis annavad eeskuju; ning kütte- ja jahutussüsteemide CO_2 heite vähendamine.

2.3. Kehtivasse hoonete energiatõhususe direktiivi kavandatakse sisse viia mitu muudatust ja täiendust, eelkõige alljärgnevalt nimetatud muudatused.

— Alates 2030. aastast peavad kõik uued hooned olema heitevabad; uued üldkasutatavad hooned peavad olema heitevabad juba alates 2027. aastast.

— Liikmesriikidele kehtestatakse uus nõue tagada, et kõiki avaliku sektori asutustele kuuluvaid hooneid ja kõiki mitteeluhooneid renoveeritakse nii, et 2027. aastaks oleks nende energiatõhususe klass vähemalt F ja 2030. aastaks vähemalt E. Samuti tuleb renoveerida kõiki elamuid nii, et 2030. aastaks oleks nende energiatõhususe klass vähemalt F ja 2033. aastaks vähemalt E. Arvestades energiatõhususe klasside ümberkalibreerimist, muudetakse tänu nendele nõuetele 2033. aastaks energiatõhusamaks rohkem kui 15 % hoonefondist.

— Energiamärgise omamise kohustust laiendatakse hoonetele, mida rekonstrueeritakse olulisel määral, hoonetele, mille üürilepingut uuendatakse, ja kõigile üldkasutatavatele hoonetele. Müügiks või üürimiseks pakutaval hoonetel või hoone osadel peab olema energiamärgis, mis tuleks esitada kõikides kuulutustes.

— Riiklikud hoonete renoveerimise kavad lõimitakse täielikult riiklikesse energia- ja kliimakavadesse, et tagada võrreldavus ja edusammude jälgimine. Nendesse lisatakse ka tegevuskavad fossiilkütuste järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks kütte- ja jahutussektoris hiljemalt 2040. aastaks.

— Hoone renoveerimispass teeb tarbijatele teabe kättesaadavaks ja vähendab nende kulusid, et hõlbustada neil planeerimist ja etapiviisilist renoveerimist heitevaba taseme saavutamiseks.

— Liikmesriike kutsutakse üles lisama renoveerimiskaalutlused avaliku ja erasektori rahastamiseeskirjadesse ning looma asjakohased vahendid, eelkõige väikese sissetulekuga leibkondade jaoks.

— Hoonetes fossiilkütuste kasutamiseks antavate rahaliste stiimulite jaoks on kehtestatud aegumisklausel.

— Tagada tuleb elektrisõidukite laadimistaristu ja jalgrataste parkimiskohad.

3. **Üldised märkused**

3.1. Komitee väljendab heameelt hoonete energiatõhususe direktiivi uuestisõnastamise ettepaneku üle, sest selles võetakse arvesse komitee eelmistes arvamustes esile toodud peamisi probleeme. Ettepaneku eesmärk on tagada vahendid, et tegeleda energiaostuvõimetusega ja parandada hoonete valdkonnas pikaajalist struktuurilist alainvesteerimist ning edendada seeläbi eelkõige halvimate tõhususnäitajatega hoonete renoveerimist ja suunata vähese CO_2 heitega kütte ja jahutuse kasutamisele.

3.2. Halva või puuduliku isolatsiooniga hooned, mille kütmiseks ja jahutamiseks kasutatakse fossiilkütuseid, on probleem kogu ELis. Kuna ELi tasandil puudub sellekohane kooskõlastatud poliitika, on oht, et liikmesriigid tunnevad muret ebavõrdsete tingimuste pärast ja ei võta sellest tulenevalt piisavalt meetmeid.

3.3. Seetõttu toetab komitee täielikult komisjoni ettepanekut, milles esitatakse ELi lähenemisviis energiatõhusa, kvaliteetse ja fossiilse tooraine vaba tehiskeskkonna saavutamiseks. ELi tasandi meetmed on tõhusamad vajaliku ülemineku kiirendamiseks. Peale selle aitab ELi tasandi ühine lähenemisviis kasutada ära siseturust saadavaid hüvesid, nagu mastaabisääst ja liikmesriikide tehnoloogiaalane koostöö. Samuti aitab see suurendada investorite kindlustunnet ning toetab üldiselt juhtivat rolli, mida Euroopa ja Euroopa ettevõtjad saavad selles valdkonnas täita ülemaailmsete standardite seadjatena ja teerajajatena.

3.4. Komitee on seisukohal, et hiljutine energiahinna järsk tõus ja kõrgete hindade eeldatav säilimine vähemalt keskpikas perspektiivis on näidanud, et varasemaga võrreldes on veelgi olulisem kehtestada strateegia energiaostuvõimetuse leevendamiseks ja kaotamiseks. Kui 2018. aastal ei suutnud 6,8 % ELi elanikest (30,3 miljonit inimest) tasuda kommunaalteenuste arveid õigel ajal ja seega tekkis oht, et nende varustamine katkeb, siis hiljutised sündmused on probleemi veelgi süvendanud. Pikas perspektiivis tuleb hoonete energiatõhususe parandamiseks võtta konkreetseid meetmeid, et tagada kõigile inimväärne, taskukohane ja tervislik eluase. See on veelgi pakilisem nüüd, mil fossiilkütustel põhineva kütte ja jahutuse kulud hakkavad tõusma, sest heitkogustega kauplemise süsteemis lubatud heitkoguse ühiku kulud suurenevad.

3.5. Komitee toetab kindlalt energiatõhususe miinimumstandardite kehtestamist, eelkõige halvimate tõhususnäitajatega elamute jaoks. Selle põhimõtte kehtestamine ELi tasandil on oluline edasiminek. See, kas ülejäänud elamufondi suhtes tuleks kohaldada riiklikult kehtestatud standardeid, on aga liikmesriikide otsustada.

3.6. Kuigi komitee toetab asjaolu, et rõhk pannakse energiaostuvõimetuse kaotamisele, seades esikohale elamufondi kõige halvema energiatõhususega osa renoveerimise, ei tohiks see põhjustada teiste elamute olukorra parandamata jätmist. Tulevikku suunatud renoveerimise toetamiseks nõuab komitee, et algusest peale kehtestataks põhjalikumad parandamise nõuded ning töötataks välja sellekohane selge ja terviklikum ajakava aastani 2050. See annab hooneomanikele ka ülevaate tulevastest nõuetest, et kavandada renoveerimist optimaalsete kuludega.

3.7. Kuna energiamärgisest on saamas keskne vahend, tuleb parandada selle usaldusväärsust ja kasutatavust. Seepärast peab komitee tervitatavaks rangemaid nõudmisi, mis puudutavad energiamärgiste muutmist digitaalseks, nende head kvaliteeti, detailset sisu ja arvutusmeetodeid, taskukohasust, juurdepääsu ja avaldamist. Kodanikele, kes seda vajavad, peaks Euroopa energiamärgis olema alati kättesaadav paberkandjal.

3.8. Komitee väljendab heameelt ka selle üle, et iga liikmesriigi jõupingutused energiaostuvõimetuse leevendamiseks on lisatud riiklikesse hoonete renoveerimise kavadesse. Neis kavades annavad liikmesriigid teavet energiaostuvõimetusest mõjutatud inimeste arvu ja ebapiisavates elutingimustes (nt lekkivad seinad või katused) või ebapiisava soojusmugavuse tingimustes elavate inimeste osakaalu vähenemise kohta.

3.9. Komitee toetab hoone renoveerimispassi kehtestamist 2024. aastast, kuid kahtleb selle mõjus, kuna pass ei ole kohustuslik. Pass teeb tarbijatele teabe lihtsamini kättesaadavaks ja vähendab kulusid hoonete renoveerimise kavandamisel. Positiivne on see, et see sisaldab ka laiemat kasu, mis on seotud tervise, mugavuse ja hoonete kohanemisvõimega kliimamuutuste suhtes.

3.10. Võttes arvesse, et energiaostuvõimetutel ja ka paljudel väikeelamuomanikel ei ole sageli piisavalt rahalisi vahendeid renoveerimise alustamiseks, peab komitee väga oluliseks, et hoonete energiatõhususe direktiivis esitatud raamistik ja rahastamisvahendid oleksid selle ülesandega kooskõlas. Selles kontekstis tuleb anda üksikasjalikke selgitusi ja suuniseid renoveerimise rahaliste aspektide kohta, sealhulgas laenude kasutamise kohta kohalikul tasandil. Komitee juhib tähelepanu ka oma üleskutsele (TEN/723) ühendada mitu süsteemi, et muuta need selgemaks ja kättesaadavamaks kodumajapidamistele ja ametiasutustele, kellele need on suunatud.

3.11. Komitee tunnistab vajadust lisada hoonete energiatõhususe direktiivi nõue, mille kohaselt tuleb esitada teavet hoonete kogu olelusringi CO_2 heite kohta (tootmine ja ehitamine, kasutamine ja olelusringi lõpp). Kui ehitatakse uusi vähese energiatarbimisega hooneid, ei pruugi peamine kliimamõju tuleneda mitte nende hoone kasutamisest, vaid materjalidest ja ehitustegevusest. Olelusringi hindamist tuleks käsitleda projektispetsiifilise suunava vahendina, milles võrreldakse erinevaid materjalide ja tehnikate valikuid.

3.12. Komitee rõhutab, et tuleb tagada mõiste „heitevaba hoone“ selline määratlemine, mis võimaldaks sellel optimaalselt suhelda ümbritsevate energiasüsteemidega ja hõlmaks kasutatavates ehitusmaterjalides sisalduvaid ja ehitustegevusest tulenevaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

4. **Konkreetsed märkused**

4.1. Kuigi hoonete energiatõhususe direktiivis ei nähta ette uut rahastamist, kehtestatakse selles nõuded liikmesriikide rahastamistasemele ja rahastamispüüdluste koordineerimisele, et luua kohandatud õigus- ja finantsraamistik, sealhulgas tagada sihipärane rahaline toetus. Komitee väljendab siiski kahtlust, kas rahastamine tehakse tulevastele renoveerijatele ka tegelikult kergesti kättesaadavaks. Lisaks ei ole komitee arvates selge ka see, kas iga liikmesriigi kogurahastamisest piisab renoveerimiseesmärkide saavutamiseks.

4.2. Praegu saab rahalisi vahendeid ja toetusi liiga sageli välja maksta alles siis, kui renoveerimine on lõpule viidud, mistõttu on paljudel tarbijatel keeruline tööd alustada. Seetõttu soovitab komitee tekstis märkida, et rahastamisskeemid peavad katma vähemalt osa tarbijate stardikuludest.

4.3. Komitee kordab oma nõuet (TEN/749), et märkimisväärne osa taaste- ja vastupidavusrahastu 37 %-st, mis on eraldatud keskkonnahoidlikele projektidele, eraldataks energiatõhususe projektidele vastavalt iga liikmesriigi tegelikule nõudlusele ja vajadusele.

4.4. Komitee arvates on hoonete energiatõhususe direktiivi õnnestumiseks keskse tähtsusega, et liikmesriigid peavad kohandama õigusraamistikke, mis ei ole eesmärgiga vastavuses, ja kõrvaldama mittemajanduslikud tõkked. Viimaste hulgas on just vastuoluliste stiimulite probleem see, mis takistab paljudel majaomanikel ja üürnikel renoveerimist. Samal ajal peab komitee vajalikuks kaitsta üürnikke ebaproportsionaalse üürihinna eest, mida võidakse küsida pärast renoveerimist, ning kehtestada kas üüritoetuse või üüritõusu piirmäära.

4.5. Komitee on seisukohal, et direktiivi energiamärgistega seotud artiklid oleks olnud juba ammu vaja läbi vaadata. Energiamärgiste kasutamisega seotud kogemused kogu Euroopas viitavad mitmele vajalikule kohandusele, millest mõnda ettepanekus käsitletakse.

4.6. Komitee peab edasiminekuks seda, et liikmesriigid peavad tagama energiamärgiste kvaliteedi, usaldusväärsuse ja taskukohasuse ning teostama kontrolle ja looma hästi toimiva kontrollisüsteemi.

Komitee peab kasulikeks parandusteks energiamärgise kehtivusaja lühendamist viiele aastale halvimate tõhususnäitajatega hoonefondi puhul, samuti asjaolu, et eksperdid peavad olema kvalifitseeritud või sertifitseeritud ja sõltumatud, ning sõnaselget nõuet teha enne energiamärgise väljaandmist kohapeale kontrollkäik.

4.7. Komitee teeb ettepaneku muuta Euroopa energiamärgis tarbijatele kasulikumaks, lisades järgmise teabe:

a) küttesüsteemi järelejäänud kasutusiga, tööde keskmine maksumus;

b) lähima ühtse kontaktpunkti kontaktandmed.

4.8. Komitee toetab ettepanekut ühtlustada ELi tasandil energiamärgise energiatõhususe klasse (A–F) ja kehtestada ühtsed näidisvormid. Samuti peab komitee kiiduväärseks nõuet luua riiklikul tasandil energiamärgiste, hoonete renoveerimispasside ja nutivalmiduse näitajate kergesti ligipääsetavad andmebaasid ning edastada teave riiklikest andmebaasidest hoonefondi vaatluskeskusesse.

4.9. Komitee märgib, et liiasuse ja tarbetute lisakulude vältimiseks on vaja hoonete renoveerimispassi ja energiamärgiste vahelist sidusust.

4.10. Komitee kordab oma nõuet (TEN/723) tugevdada veelgi energiaostuvõimetuse vaatluskeskust ja luua tihe koostöö hoonefondi vaatluskeskusega.

4.11. Euroopa kodanikele on väga oluline juurdepääs nõustamisele, teabele, planeerimisabile ja finantsnõustamisele. Praegu aitavad ühtsed kontaktpunktid energiatõhusaks renoveerimisel hinnanguliselt ainult ligikaudu 100 000 koduomanikku aastas, samal ajal kui 2030. aastal võib see arv olla umbes 2 000 000 omanikku aastas ([1]). Komitee kutsub üles ühtseid kontaktpunkte riiklikul tasandil paremini arendama ja kooskõlastama, neid piisavalt rahastama ja üksteisele piiriüleselt parimaid tavasid tutvustama, samuti kutsub ta komisjoni üles võtma põhjalikumaid järelmeetmeid.

4.12. Komitee toetab riikliku hoonete renoveerimise kava projekti käsitleva avaliku konsultatsiooni laiendamist ja teeb ettepaneku, et see hõlmaks konkreetselt tarbijaorganisatsioone, sest neil on kõige paremad võimalused hinnata ja anda tagasisidet selle kohta, kui hästi programmid ja rahastamisvahendid tarbijateni jõuavad.

4.13. Komitee võtab teadmiseks, et nutivalmiduse näitaja tugevdamiseks tuleb luua vajalikud määratlused, nõuded ja andmete jagamise võimalus, kuid peab kahetsusväärseks, et sellesse ei ole veel kaasatud elamuid ning et ettepanekus ei ole täpsustatud vajalikke tasemeid selle saavutamiseks.

4.14. Võttes arvesse suuri investeeringuid, oodatavaid uuendusi ja intensiivsemat tegevust asjaomastes sektorites, suureneb vajadus oskustöötajate, sh ümber- või täiendõppe läbinud töötajate järele märkimisväärselt. Seepärast väljendab komitee heameelt selle üle, et liikmesriikidele on esitatud nõue edendada ja rahastada haridust ja koolitust ehitussektoris oskustööjõu tagamiseks ning anda riiklikus hoonete renoveerimise kavas ülevaate ehitus-, energiatõhususe ja taastuvenergia sektorite võimekustest. Komitee kutsub üles ehitussektori koolitamisel ja ajakohastamisel rakendama tõelist kogukonna-protsessi.

4.15. Komitee kordab oma üleskutset (CCMI/166) komisjonile ja liikmesriikidele tagada hoonete renoveerimisel kahjulike ainete kõrvaldamine ning rõhutab asbesti ohutu eemaldamise vajadust.

4.16. Pidades silmas juba praegu täheldatud nõudluse kasvu laadimistaristute järele, teeb komitee ettepaneku nõudeid karmistada, sealhulgas nõuda nutilaadimispunktide paigaldamist mitteeluhoonetesse juba varem, võimalusel enne 2027. aastat.

4.17. Renoveerimist käsitleva teabe edastamine, nõustamine ja rahastamine toimub suure tõenäosusega kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Samuti oodatakse, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused näitaksid hoonete energiatõhususe direktiivi kontekstis teed ja ajakohastaksid oma hooned. Seepärast peab komitee oluliseks, et ELi ja riikliku tasandi tähelepanu ja jõupingutused oleksid suunatud kohalike ja piirkondlike omavalitsustega kooskõlastamisele ja nende kaasamisele ning et uuritaks ka selliste algatuste potentsiaali nagu linnapeade pakt.

4.18. Et minna aruandlusest kaugemale ja hoogustada kliimamõjuga meetmeid enne 2030. aastat, kutsub komitee komisjoni tungivalt üles kehtestama aegsasti enne 2030. aastat kliimavöötmetele kohandatud CO_2 heite maksimaalsed väärtused ruutmeetri kohta aastas.

4.19. Komitee toetab mõiste „taastuvatest energiaallikatest toodetud energia“ laiendamist nii, et see hõlmaks rohkem energiaallikaid, eelkõige ümbritseva keskkonna energiat, mida kasutavad elektriseadmed, näiteks soojuspumbad. Küll aga soovitab komitee määratleda biomassi ja biogaasi osaliselt taastuvate energiaallikatena, sest ainult väga väike osa kasutatud biomassist või toodetud biogaasist on täielikult taastuv. Piiratud kasutuse korral üleminekuperioodil, kui alternatiive ei ole, võiks see laiem määratlus hõlmata ka taastuvtoorainest valmistatud vedelaid energiakandjaid (biokütused ja muust kui bioloogilise päritoluga taastuvtoorainest valmistatud vedelad ja gaasilised transpordikütused). Direktiivi võiks lisada uue lisa, kus määratakse kindlaks biomassi eri vormide, biogaasi tootmise ja vedelate energiakandjate mõju kliimale.

4.20. Lisaks kliimale kahjulikule heitele ja vaatamata energiakandjale ei tohi tähelepanuta jätta tavapäraseid õhusaasteaineid, nagu tahked peenosakesed, lämmastikoksiidid ja muud.

4.21. Komitee rõhutab vajadust kaaluda hoolikalt, millist mõju avaldab praktikas otsus määratleda heitevaba hoone väikese energiavajadusega hoonena, kus kogu vajalik energia tuleb toota kohapeal või saada ühendatud kaugkütte- või kaugjahutussüsteemidest. Määratluse kohaselt

a) on hoone põhimõtteliselt „saar“, mis on ümbritseva elektrisüsteemiga halvasti ühendatud, sest sõnaselgelt on lubatud ainult piiratud valik väliseid taastuvaid energiaallikaid;

b) ei ole hõlmatud kasutatud ehitusmaterjalides sisalduvad kasvuhoonegaaside heitkogused ega ehitustegevusest tulenevad heitkogused.

([1]) https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/423a4cad-df95-11eb-895a-01aa75ed71a1

4.22. Komitee teeb ettepaneku seada heitevabade hoonete puhul hoone süsteemi väliselt taastuvatest energiaallikatest toodetud elekter võrdsele alusele kohapeal toodetud elektriga. III lisa I osa lõpuosas sätestatud n.ö väljapääsuklauslis ei nähta ette üldisi vahendeid, et hoonete kulutõhusaks muutmine riiklikul tasandil oleks energiatõhus, ega seda, et energiasüsteemid varustataks taastuvenergiaga. Kogu energiasüsteemi laiendamine suurte tootmisüksuste abil on palju odavam toodetud energiaühiku arvestuses kui igasse hoonesse väikese tootmisüksuse rajamine. See on eriti oluline perioodidel, mil hoone enda süsteem energiat ei tooda (päikese- või tuuleenergia). Samuti vähendab elektrisüsteemiga seotud paindlikkus kulusid nii hoones kui ka süsteemis tervikuna.

4.23. Komisjon teeb ettepaneku lõpetada toetuste andmine fossiilkütusel töötavate seadmete paigaldamiseks alates 2027. aastast. Komitee peab seda üllatavaks, sest mõistlikku 15-aastast amortisatsiooniperioodi arvestades toetatakse paigaldisi, mis tuleb järk-järgult kasutusest kõrvaldada hiljemalt 2040. aastaks. Seepärast soovitab komitee tungivalt tuua tähtaeg ettepoole, nii et see oleks hiljemalt 2025. aasta.

Brüssel, 23. märts 2022

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Christa SCHWENG